

“HİZMET VE YAZILIM 3-4 kat büyüyebilir”

Türkiye Bilişim Sanayicileri Derneği (TÜBİSAD), Türkiye’de bilişim sektörünü kapsayan en büyük sivil toplum kuruluşu. Probil Yönetim Kurulu Başkanı Turgut Gürsoy, yaklaşık 10 ay önce derneğin yeni başkanı seçildi. Göreve geldiği gün TÜBİSAD’ın, Türkiye’nin bilgi teknolojileri ve iletişim alanlarındaki rekabetçi gücünü artırmaya odaklanacağını ve telekom sektörünün lider şirketlerinin TÜBİSAD’a katılımını sağlayacağını vadetti, Gürsoy, şimdi bu vaatlerini tek tek yerine getiriyor. TÜBİSAD 2010 yılında tarihinde hiç olmadığı kadar aktif bir görünüm çiziyor.

2009 yılında 30 milyar dolar olan bilgi ve iletişim teknolojileri sektörünün büyüklüğünün ancak bu şekilde 160 milyar dolara ulaşabileceğine ve bilişimde bölgede güç sahibi olabileceğimize dikkat çekiyor. Özel sektör ve kamunun birlikte oluşturacağı çalışmalarla bilişimin sahiplenilmesi gerçekleşirse bölgenin bilişimde en önemli gücü olma fırsatımızın hala bulunduğunu söyleyen Gürsoy, “Bunu yapmak zorundayız ve bu değeri yaratacağımıza kesinlikle inanıyoruz” diye konuşuyor.

Gürsoy’un sorularımıza verdiği yanıtlar şöyle:

● Bilgi ve iletişim teknolojileri kullanımı şirketleri, ekonomiyi ne kadar büyütüyor? Bu konuda örnek verebileceğiniz rakamlar var mı?

■ 17 Şubat’ta bir etkinlik yaptık. Robert Atkins’in ABD’nin krizden çıkışında bilgi ve iletişim teknolojilerinin katkısına yönelik bir çalışması var. Onu getirttik. Aynı zamanda OECD Bilim ve Teknoloji Direktörü Graham Vickery geldi. AB temsilcisi şunu söyledi: “Bizler bilgi ve iletişim teknolojilerini yeterince kullanamadığımız için verimlilikte ve rekabet avantajında ABD’yi yakalayamadık. O nedenle krizden çıkışımız da maalesef yavaş oluyor.”

Bunu AB’nin bu konuda araştırmalar yapan en üst düzey yöneticilerinden biri söylüyor. Aynı zamanda yine ABD’den gelen Atkins de görüş-

leriyle bilgi ve iletişim teknolojilerinin önemini destekliyor. 1974’te bilişimin ABD kişi başına iş gücü üzerinde yarattığı verim yüzde 0,65’lerden 2000’lerde 1,6’ya yükseldi. Günümüzde ise 2’lere kadar gelmiş durumda. Bu oldukça yüksek bir oran ve bilişimin verimliliğe olan katkısının çok yüksek olduğunu ortaya koyuyor.

Kore, tüm ülkede evlere yüksek hızda internet erişimini zorunlu tuttu. Bunun nedeni de bu erişimin yüzde 10’luk artışının toplam ekonomik büyümeyi yüzde 1,3 oranında artırması. Bu da bilişimin önemini ortaya koyan oldukça önemli bir başka veri.

Telekom, donanım, yazılım ve hizmetten oluşan bilişim sektörü, 2009’da 30 milyar dolar hacme ulaştı. Yüzde 10’luk büyümenin büyük kısmı finans ve telekomdan geldi. 7,5 milyar dolarlık hacmi temsil eden BT’nin büyümesi ise yüzde 3-4’te kaldı. Oysa TÜBİSAD Başkanı **TURGUT GÜRSOY**, bu rakamların en az 3-4 katı büyüklüğe ulaşabileceğini söylüyor. Gürsoy, “Bilişimin stratejik sektör kabul edilmesi ve devlet politikası haline gelmesiyle bölgede çok rahat bir merkez olabiliriz” diyor. Bunun yapılması halinde yüzde 20 ve üstü büyümenin rahatlıkla yakalanabileceğinin altını çiziyor.

Ayrıca çalışan başına yaratılan katma değer en yüksek olduğu sektör de bilişim. Bugün üniversitelerden nitelikli uzman olarak mezun olan arkadaşlarımızın kişi başına yılda yarattığı yaklaşık değerler 25-30 bin dolar civarında. Bu da bilişimin çalışan başına en yüksek katma değeri yaratan sektör olduğunu gösteriyor..

● Türkiye bilişim sektöründe doğrudan yabancı sermaye yatırımlarını çekebilir mi?

■ Yabancı sermaye talep varsa geliyor. Önce bu talebi oluşturmamız gerekiyor. Şu anda bilişim sektörüne talep eksikliği var. Önce Türkiye pazarının büyümesi gerekiyor ki yatırım iklimi oluşsun.

● Bilişim sektörünün büyüklüğü 2009'da ne düzeye ulaştı?

■ Sektörün büyüklüğü yaklaşık 30 milyar dolar civarına ulaştı. Bunun yaklaşık olarak yüzde 75'i telekom, yüzde 25'i ise bilgi teknolojileri gelirlerinden oluşuyor. Bu yüzde 25'in yaklaşık yüzde 70'i donanım bazlı ürünlerden, yüzde 30'u da hizmetler ve yazılımdan oluşuyor. Hizmetler buradan yüzde 12, yazılım yüzde 18 pay alıyor.

Donanımda bireysel taraf çok hızlı büyüyor. Daha önceleri kurumsal PC satışları daha yüksek gerçekleşirken şimdi donanımdaki büyümeyi bireysel müşteriler sürüklüyor.

BİLİŞİMİN YENİ YOL HARİTASI

YENİ TİCARET KANUNU Yeni ticaret kanunu tasarısı bir an önce yasalaşmalı. Böylece bilginin elektronik ortama aktarılması yasalaşacak. Elektronik faturadan, elektronik imzaya, kayıt dışının kayıt içine çekilmesine kadar burada çok önemli gelişmeler olacak.

BİLİŞİMDE LIBERALLEŞME SAĞLANMALI Devlet denetim ve düzenleme fonksiyonlarını alsın. Onun dışındaki çalışmaları sektörle birlikte yapsın. Aynı zamanda ihalelerde alım kriterlerinin sektöre özel yöntemlerle yapılmasını istiyoruz. Takım halinde çalışmak gerekiyor. Buna göre sektöre özel alım kriterlerinin oluşması lazım.

E-DÖNÜŞÜM FARKINDALIĞI 2010'da kamuda e-devlet sahipliğinin bir an önce oluşması da beklentilerimiz içerisinde. Burada toplam bir sahiplenme gerekiyor. Tek bir bakanlığın sahiplenmesi yeterli değil. Bilişim devlet politikası haline gelmeli.

NİTELİKLİ İŞGÜCÜ ARTIRILMALI Bugün büyük şirketlerin bir çoğu Çinli ve Hint uzman getiriyor. Bu kadar istihdam açığı olan Türkiye'ye yurtdışından insan kaynağı getiriyoruz. Nitelikli işgücünün oluşmasına yönelik üniversite ile sektörün birlikte çalışması ve değer yaratması gerekiyor. Kurumların bu yatırımları yapabilmesi için regülasyonların buna göre şekillenmesi gerekiyor. Bilişim stratejik sektör ilan edilirse istihdama yönelik çok ciddi fırsatlar oluşabilir.

Gelişmiş ülkelerde yazılım ve hizmet pazarı donanımın minimum 2 katı büyüklükte. Gelişmekte olan ülkelerde ise eşit durumda. Bizde ise yazılım ve hizmetlerin payı oldukça düşük. Bunun düşük olmasının nedeni kamu ve vakıf şirketleri ile özel sektördeki bazı şirketlerin bilişim hizmetlerini kendi içlerinde halletmesi.

Telekom ve BT oranı da oldukça dengesiz bir dağılım gösteriyor. Bilişim sektöründen bilgi teknolojilerinin en az yüzde 40 pay alması gerekiyor. BT'de ideal dağılım ise pazarın yüzde 60'ının hizmet ve yazılım, yüzde 40'ının ise donanımdan oluşması.

Böyle bir oranı yakalarsak bölgeye açılabiliriz. Aksi takdirde sadece sektör için değil ülke için de risk var. Özellikle telekom altyapımız oldukça iyi durumda. Yapılan yatırımlar üzerindeki katma değerli hizmetleri artırmamız gerekiyor. Çünkü bilişimin kaldıraç etkisi var. Bilişim büyümüyorsa ülkedeki diğer sektörler de verimliliğe yatırım yapmıyor ve onların da büyü-

mesi verimli gerçekleşmiyor demektir.

● 2009'da bilgi teknolojileri tarafı yüzde kaç büyüdü?

■ Bilgi teknolojileri yüzde 3-4 oranında büyüdü ve yaklaşık pazarın büyüklüğü 7,5 milyar dolara ulaştı. Bu büyüme oranı telekom cihazlarıyla iç içe geçen hizmetlerle yüzde 10'a ulaşıyor.

● 2010 sonunda ne kadarlık bir hacme ulaşılmasını bekliyorsunuz?

■ 2010 yılında krizin etkilerinin azalmasını bekliyoruz. E-devlet projelerinde, ihale kanununda ve dolayısıyla kamu alımlarında yapılacak düzenlemelerle, genel sektörde ve KOBİ'lerde yaşanacak iyileşmelerle 2010 yılında bilişim pazarının yüzde 20'lik bir büyümeye ulaşacak potansiyelde olduğunu düşünüyoruz.

Bu oranın yaklaşık yüzde 12-14'ünün yine telekom sektöründen, yüzde 6-8'lik bölümünün ise bilişim sektörünün geri kalan alanlarından geleceğini düşünüyoruz.

2010 yılında özellikle telekomdaki vergi yükünün azaltılması, katma değerli hizmetlerin desteklenmesi ve yeni ticaret kanunu gibi yasal mevzuatların hayata geçmesi durumunda hizmetler ve yazılım pazarında çok ciddi bir büyümeye öngörüyoruz. Bunlar olmadığı takdirde 2010'da yüzde 5-10'luk bir büyümeye gerçekleşir.

Şu anda 1 milyar dolarlık bir hizmetler sektöründen bahsediyoruz. Bu 3-4 milyar dolara ulaşabilir. Ses ve datadaki yaklaşık yüzde 60'lık vergi oranının aşağılara çekilmesi lazım. Bununla birlikte katma değerli hizmetlerin bu özel vergilendirmenin dışına alınması gerekiyor. Bilişimin ve bilişim hizmetlerinin eğitim aracı olarak görülmesi gerekiyor. □

"1.000 BİLİŞİM BAYISINI EĞİTİP, KOBİ PAZARINI BÜYÜTECEĞİZ"

ALGI MUHASEBE PROGRAMI DÜZEYİNDE KOBİ tarafında da 2009'da istenen tablodan oldukça uzakta bir seyir izledik. Bilişim ile ilgili KOBİ'lerin genel algısı muhasebe programı düzeyinde kalıyor. KOBİ'ler işini rekabet ortamına açacak, verimlilik sağlayacak konularda bilişimi bir araç olarak kullanamıyor. Dünyada KOBİ'lerin yüzde 50'si muhasebe hariç kendi ana işleriyle ilgili bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanıyor. Türkiye'de bu rakam yüzde 10-15 civarında.

EN BÜYÜK İHTİYAÇLARI BİLİŞİM En büyük misyonumuz bilişim yatırımlarını değerlendirirken bunların iş süreçleri içerisinde verimliliği artıran, müşteri pazarlama etkinliğini artıran yatırımlar olduğunu KOBİ'lere en iyi şekilde anlatmak. Bunun için KOBİ edönüşüm projesine başladık. Bu projeye, KOBİ'lerde teknoloji kullanımını ve verimliliğini artırmayı hedefliyoruz.

1.000 BAYI 10 BİN KOBİ'YE ULAŞACAK Birinci yıl hedefimiz, bayi

kanalında kendini geliştiren ve bu konuda faydayı anlatabilecek şirketler oluşturmak. İlk yıl Türkiye genelindeki 5-6 bin aktif bilişim bayisinden 1.000 kişiyi seçip onlara KOBİ'lere nasıl hizmet vermeleri, nelere odaklanmaları gerektiğiyle ilgili eğitimler vereceğiz. Onlar 10 bin KOBİ'ye ulaşacak.

HİZMET ALIM KRİTERLERİ NETLEŞECEK 2'nci yılda ise karşılıklı güven ortamının kurulmasını hedefliyoruz. Hizmet alımının tanımlı değilse ortada standartların yoksa ortada inanılmaz bir kaos var. Bilişim sektöründe çizgileri belli, kuralları belli, düzgün hakemle top oynanacak bir ortam yaratmak istiyoruz.

BAYI ÇÖZÜM ORTAĞI OLACAK 3'üncü yılda ise bayi kanalı artık onların çözüm ortağı olarak konumlanmış, bu konuda artık danışılan, sözüne güvenilen, talep edilen bir ağ yaratmış olacak. KOBİ tarafında da gelişmiş ekonomiler standartlarında ve üstünde etkin teknoloji kullanan bir ekosistem oluşturmak istiyoruz.